

**ADOLF FREDRIKS
FÖRSAMLING**

SVENSKA KYRKAN

Adolf Fredriks församling

Förvaltningsberättelse för år 2009

Kyrkorådets förvaltningsberättelse

Adolf Fredriks församlings verksamhet under 2009

Adolf Fredriks församlings församlingsinstruktion tydliggör att församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning och leva i diakoni och mission. Tanken är att församlingsinstruktionen skall vara ett styrdokument som präglas av en helhetssyn där det finns en gudstjänstdimension i allt församlingen gör, en diakonidimension i allt församlingen gör, en missionsdimension i allt församlingen gör, en undervisningsdimension i allt församlingen gör, så att den som är med också lär sig, utvecklas och mognar. Utifrån detta har församlingen formulerat en gemensam inriktning på följande sätt: GE MÄNNISKOR MÖJLIGHET ATT VÄXA I KRISTEN TRO. Denna inriktning av församlingens arbete konkretiseras i ett antal inriktningsmål, som ligger till grund för planering och budgetarbete.

Under 2009 har den församlingsinstruktion som beslutades 2007 använts för verksamhetens inriktningsmål. Här ges nu kortfattat exempel på hur församlingen arbetat för att leva upp till dessa inriktningsmål under året 2009.

Även under 2009 har en stor fråga i församlingens arbete varit förhållandet till de andra församlingarna på Norrmalm. Stiftet beslutade i december 2008 om att lägga samman de fyra församlingarna på Norrmalm till en församling. Svenska kyrkans överklagandenämnd beslöt därefter i april 2009 att upphäva detta beslut. Både förtroendevalda och anställda i Adolf Fredriks församling hade sett fram emot att de fyra församlingarna på Norrmalm skulle bli en enda. Det var därför ett tråkigt besked för församlingen att indelningsförändringen inte kunde genomföras redan till 1 januari 2010.

Under sommaren och hösten hade Adolf Fredrik och Gustav Vasa församlingar många överläggningar om att finna någon form av utökat samarbete för att minska de administrativa utgifterna för de båda församlingarna. Under hösten 2009 kunde församlingarna besluta att från 1 januari 2010 hyr Adolf Fredriks församling ut delar av sina lokaler till Gustav Vasas administration och fastighetsförvaltning. Församlingsexpeditionen blir gemensam med gemensamma lösningar för kopiering, it och telefoni. De anställda som arbetar med fastighetsförvaltning från de båda församlingarna samlokaliseras till Skolhuset i Adolf Fredriks församling. Kamreren i Adolf Fredriks församling och klockaren i Gustav Vasa församling beviljades under viss tid fram till 30 december 2013 tjänstledighet med 50% från sina ordinarie tjänster för att på den delen anställas av den andra församlingen. Därigenom kan uppnås att kamreren sköter ekonomin i båda församlingarna och klockaren fastighetsförvaltningen i båda församlingarna, samt att de är anställda av församlingen i vilken de sköter dessa uppgifter.

En av de stora händelserna under 2009 var kyrkovalet i september som krävde ett omfattande engagemang av valnämnden och nomineringsgrupperna i församlingen. Anställd personal ingick i planeringen och förtidsröstningen samt vid de många aktiviteter som ägde rum under valdagen. Valdeltagandet ökade glädjande nog i vår församling i förhållande till förra valet. Valresultatet innebar en mandatförskjutning från nomineringsgruppen "För kyrkomusiken i Adolf Fredriks församling" till Moderaterna.

Under 2009 har några förändringar bland de anställda ägt rum som påverkat verksamheten. Församlingspedagogen Kristina Riessen har från våren 2008 varit tjänstledig för att genomföra ett projekt i Essinge församling. Hennes tjänstledighet avslutades i augusti 2009 då hon återinträdde i sin tjänst i Adolf Fredriks församling. Under hennes tjänstledighet har socionomen Ingrid Ellström vikarierat. Det har fungerat smidigt eftersom Ingrid Ellström sedan tidigare varit känd i församlingens konfirmand- och ungdomsarbete. Fram till mitten av

april 2009 har församlingen haft en väl fungerande pastorsadjunkt, Karin Larnefeldt. Från juni 2009 fick församlingen en ny pastorsadjunkt, Hillevi Beckman, också hon med särskild inriktning på konfirmandarbetet. Redan före sin prästvigning deltog hon i konfirmandarbetet en helg i månaden under våren 2009. Under sommaren avslutade cafévärdinnan Hannah Lundby sin tjänst i Skolhuset. Hon har efterträts av Claudia Collin som är visstidsanställd av Föreningen Kontakt och Gemenskap. Inga längre sjukskrivningar har förekommit bland de anställda under året.

Under 2009 har två skyddsronder genomförts liksom en brandredskapsövning. Församlingens krishanteringsplan har setts över.

Huvuddragen i verksamheten under 2009 är att församlingens ungdomsarbete har fortsatt med sin uppskattade ledarskola och med regelbundna ungdomsträffar, ännu dock bara en gång i månaden. Konfirmandarbetet har fortsatt att samla många. Under hösten inbjöds de äldre ungdomar som inte konfirmerats när de var 15 år att komma till en särskild äldregrupp med inriktning på konfirmation. Utifrån denna inbjudan startades en ny liten konfirmandgrupp. Musikverksamheten har under året haft många höjdpunkter och ett mycket framgångsrikt tävlingsdeltagande i en körtävling i Polen där Adolf Fredriks Ungdomskör blev bästa kör sammantaget. Torsdagarnas Qigong med efterföljande orgelmeditation och mässa har samlat många deltagare.

Under våren 2009 genomfördes en grundlig utredning av musikverksamheten, dess utgifter och inkomster. Utredningen har tydligt visat hur församlingens medel används till mycket framstående musikverksamhet som samlar många och rönt stor uppskattning. Utredningar har också tydligt visat hur svårt det är att i förväg beräkna hur mycket de olika musikaliska produktionerna kan komma att ge församlingen i inkomst. Av bokslutet 2008 och 2009 framgår att inkomsterna av musikverksamheten har fortsatt att öka.

Sammantaget kan konstateras att verksamheten under 2009 gav över en och en halv miljon kronor i överskott i förhållande till budget. För första gången på många år uppvisar bokslutet även ett totalt överskott. Det faktiska överskottet i 2009 års bokslut är 267 060 kronor. Den planerade inbromsningen av utgifterna till 2010 års budget har medfört att de kostnadsställansvariga redan under 2009 har hållit igen mer än budgeterat på utgifterna. Därutöver har de finansiella investeringarna givit långt bättre resultat än vad som förväntats i budget.

Verksamheten	Budget 2009	Bokslut 2009	Avvikelse
Totalt	- 1 335 944	267 060	1 603 004

Måluppfyllelse för gudstjänst och kyrkomusik

Under 2008 har församlingen uppfyllt målet att forma gudstjänster, som är levande och adekvata i en föränderlig värld. För att försöka leva upp till denna målsättning utvärderar samtliga präster och kyrkomusiker gemensamt flertalet av huvudgudstjänsterna vid en återkommande samling.

Steget att vidareutveckla de pastoraler som finns för dop, vigsel och begravning har ännu inte tagits. Arbetet med en begravningspastoral har förberetts under hösten 2009 för att genomföras under 2010.

Församlingen har uppnått målet att möjliggöra barndop i Adolf Fredriks kyrka genom begjutning eller nedsänkning. Församlingen har uppnått målet att vidareutveckla musikens möjligheter att fördjupa det andliga livet och belysa det förkunnade Ordet. Församlingen har fortsatt att utveckla barns möjlighet att delta i församlingens gudstjänster. Församlingen har uppnått målet att som cityförsamling erbjuda gudstjänster och samlingar åt företag, organisationer och skolor. Församlingen har uppnått målet att värna kyrkorummets

skönhet och funktion. Församlingen har inte haft någon särskild vidareutbildning för kyrkvakter och övriga medarbetare i ett diakonalt förhållningssätt men i samtal har vikten av detta understrukits.

Under året har ett arbete fortsatt för att göra söndagarnas huvudgudstjänster mer välkomnande för barn och barnfamiljer. Som ett led i detta har ungdomskören och juniorkören medverkat inte endast vid familjemässor utan även i vanliga högmässor.

I kyrkan har under det gångna året kyrkvandringar anordnats för skolelever inför allhelgona och julhelgen samt ett flertal skolavslutningar genomförts i samarbete med närliggande skolor. En söndag i månaden har det ordnats söndagsskola i sakristian.

En fortsatt satsning på påskfirandet gjordes under 2009. Detta var nu sjätte året som en arbetsgrupp planerade ett särskilt gudstjänstprogram för stilla veckan och påskan.

Adolf Fredriks kyrka är en Musikkirka. Detta omdöme har Adolf Fredriks kyrka väl förtjänat och har även under det gångna året varit tydligt. Församlingens tre kyrkomusiker har hållit en hög konstnärlig nivå och vunnit recensenternas gillande. Dessa kyrkomusiker strävar efter att fördjupa gudstjänstlivet genom en medveten satsning på körsången, psalmsången och orgelmusiken i gudstjänsten.

Under sommaren anordnades regelbundet guidade visningar av kyrka, kyrkogård, kyrkvind och orgel. Särskilda sommarvärdar fick utbildning i att guida och att leda avslutande andakter. Denna verksamhet har varit mycket uppskattad. Även sommarkonserterna på söndagskvällarna under juli månad har rönt stor uppskattning. Församlingen sökte från stiftet särskilt strukturbidrag för att genomföra sommarverksamheten, vilket dock inte beviljades.

Dessa åtgärder och aktiviteter har svarat mot de inriktningsmål som anges i församlingsinstruktionen.

Gudstjänster och kyrkliga handlingar

Vid söndagarnas högmässor tjänstgör två kyrkomusiker, normalt medverkar en kör eller ensemble. Kören är aktiv även i församlingssången och sjunger oftast från koret. Solister och ensembler har under året även medverkat i andra typer av gudstjänster. Musiken vid gudstjänster och kyrkliga handlingar får genom kyrkomusikernas och körernas medverkan en mycket hög kvalitet som stärker församlingens sång och gudstjänstliv.

Två större avvikelser i resultatet för verksamheten med gudstjänster och kyrkliga handlingar kan noteras. Kostnaden för extraanställda kyrkvaktmästare har under året överskridits, dock inte lika kraftigt som föregående år.

Åtgärder har redan beslutats men ännu inte fått genomslag i detta bokslut för att minska kostnaderna för extra anställda vaktmästare. Det kan nämnas att från 1 januari 2010 arbetar den tjänst som tidigare varit delad mellan uppgifterna som kyrkvaktmästare och kyrkoskrivare till 80 % i kyrkan.

<u>Kostnadsställe</u>	<u>Budget 2009</u>	<u>Bokslut 2009</u>	<u>Avvikelse</u>
610	- 3 366 325	-3 532 375	-166 050

Kyrkomusikalisk verksamhet

Målet med all kyrkomusik är att ta vara på musikens möjlighet att fördjupa och belysa det förkunnade Ordet samt att möta den stora efterfrågan på Musik som finns hos många människor. Vidare att främja församlingssången och levandegöra kyrkomusik från olika epoker fram till vår samtids uttrycksmedel. Adolf Fredriks församling har en stark musikalisk tradition som vi har att värna om. Vi som arbetar med musik tror mycket starkt på musikens förmåga att engagera och entusiasmera, även människor som ”står på tröskeln” till kyrkan och dess budskap.

En mycket god kvalitet har präglat församlingens musikaliska verksamhet i dess helhet och därmed har ett viktigt mål för den verksamheten uppfyllts. En viss utökning av annonsering i tidningarna har ofta gett ett synbart resultat i fråga om antalet besökare vid konserter.

Adolf Fredriks Vokalensemble och Mikaeli kammarkör

Den goda och höga kvaliteten har bibehållits. AVE – Adolf Fredriks Vokalensemble har kunnat upprätthålla en stadig numerär av kvalificerade sångare – 16 stycken. Det totala antalet sångare som engagerats under 2009 har varit 37, en ökning jämfört med året innan.

AVE har under 2009 tjänstgjort vid 38 tillfällen – fler än år 2008 vilket är anmärkningsvärt då församlingen nu har fler körer som slåss om utrymmet att få tjänstgöra vid gudstjänsterna. För AVE:s del betyder det i normalfallet samling söndagar 09.45 och medverkan i högmässa kl 11.00. Stort arbete läggs ner på att finna passande repertoar. Den skall dels vara kyrkoårsanpassad dels ha tillräcklig musikalisk substans för att kännas angelägen för sångarna. Därför får man i Adolf Fredriks kyrka ibland höra musik som ligger långt utanför allfarvägarna, något som vi också fått otaliga och uppskattande bevis för.

Om församlingssången har förbättrats kan diskuteras. Inga direkta åtgärder har satts in under 2009 för att åstadkomma en förändring till det bättre. Viktigt för att främja församlingssången är dock att kör eller försångare alltid stöder sången.

Budgetramen för AVE har i stort sett kunnat hållas – att den överskridits något måste förklaras av det starka önskemål som finns från församlingens sida att kunna erbjuda körmusik vid de allra flesta av våra gudstjänster.

Som mål för konsertverksamheten med Mikaeli kammarkör finns att bibehålla och utveckla den höga konstnärliga kvaliteten på den konsertanta verksamheten, samt att genom en förbättrad information nå fler åhörare.

En god kvalitet har präglat verksamheten.

Grunden i denna har varit Mikaeli kammarkör och dess 32-36 mycket goda sångare. Repertoarbredden är ett signum för Mikaeli kammarkör – från tradition till uruppföranden.

Nämnas måste att året 2009 präglats av två fakta:

1. I bakgrunden fanns ett ekonomiskt underskott från 2008 på grund av det årets väldiga musikaliska storsatsningar – något som givetvis måste få återbetalningskonsekvenser under 2009. Detta påpekades redan i föregående års verksamhetsrapport.

2. Dessutom: 2009 års musikanslag var kraftigt nedskuret. Dessa fakta har alltså präglat konsertfrekvensen under 2009.

Den direkta budgeten för konsertverksamhet har kunnat hållas och även lämnat ett överskott åter. Trots detta har 5 större konsertproduktioner ägt rum. Emellertid har endast en produktion haft orkestermedverkan.

En kommentar från körledaren är: verksamheten kan inte krympa ytterligare. Den bedömning som körledaren gör är att vi nu befinner oss vid en brytningspunkt – blir anslaget till konsertverksamheten mindre kan inte attraktionskraften för ensemblerna upprätthållas och då finns det bara två alternativ kvar: söka sig någon annanstans eller nedläggning.

Stämningläget inför 2010 är trots allt gott. Vi ser fram emot nya musikaliska äventyr i Adolf Fredriks kyrka!

Beträffande annonsering och marknadsföring har status quo gällt under 2009. Budgetramen är inte större och vi är numera fler som skall dela på kakan.

<u>Kostnadsställe</u>	<u>Budget 2009</u>	<u>Bokslut 2009</u>	<u>Avvikelse</u>
631	- 669 000	- 592 950	76 050

Adolf Fredriks Motettkör och övrig konsertverksamhet

Församlingens musiker har under året strävat efter, och kanske lyckats, bibehålla omfattning och kvalitet på musiken vid gudstjänster och konserter. Det är körmedverkan vid nästan alla årets högmässor. Arbetet med att förbättra församlingssången består främst i att ha körmedverkan vid högmässorna, välja psalmer medvetet samt sträva efter ett inspirerande och kantabelt orgelackompanjemang.

Körmedverkan har funnits vid de flesta högmässorna januari-midsommar samt augusti-december. Två kyrkomusiker medverkar alltid: en organist och en körledare eller försångare.

Kyrkomusikerns arbete består av många uppgifter som ”inte syns” i den ekonomiska budgeten. Det kan exempelvis bestå av orgelspel vid högmässor, gudstjänster, kyrkliga handlingar och konserter, med ett ofta omfattande förberedelsearbete.

Adolf Fredriks Motettkör har ingått bland församlingens körer och letts av en av församlingens kyrkomusiker som frivillig, av församlingen icke avlönad uppgift. Motettkören har under året medverkat vid 10 högmässor och 5 körkonserter under året. Ett körinternat hölls i Tyresö en helg i september. Adolf Fredriks Motettkörs verksamhet här i Adolf Fredriks församling upphörde i och med Julkonserten fredagen den 18 december. Kyrkorådet avtackade kören och körledare med medaljer till de många i kören som varit aktiva under många år, samt med en avskedsfest.

Kontinuerlig konsertverksamhet har ägt rum under vår och höst bestående bland annat av körkonserter, kammarmusik och orgelmusik, samlad i generalprogram.

Orgelmusik framförs varje tisdag kl.12.15 året runt. (Mendelssohn i februari, J.S. Bach under hösten).

Under sommaren har sommarmusik framförts med fyra konserter under jul. En orgelvecka har genomförts i augusti med unga organister.

I kyrkomusikerna arbete ingår också att sköta vården av våra orglar och pianon samt handhavandet av kyrkans klockspel.

I övrigt har kyrkomusikerna deltagit i Kyrkosångsförbundets Vintermöte i Rättvik 7-9 januari, möten med kyrkomusikerna i kontraktet, lektioner med konfirmander, skivinspelningar, orgelvisningar.

Det för året uppkomna överskottet kan förklaras av att gåvor och biljettintäkter vid konserter har blivit betydligt högre än budgeterat.

<u>Kostnadsställe</u>	<u>Budget 2009</u>	<u>Bokslut 2009</u>	<u>Avvikelse</u>
632	-217 000	- 164 148	53 452

Barn- och Ungdomskörerna

Barn och Ungdomskörersverksamheten har fortsatt att öka i popularitet både när det gäller det stora antalet körsångare som söker sig hit, fördelat på fem körer, och besöksantalet på konserter. Intäkterna för biljetter till konserter gick under året långt över budget och slutar för år 2009 på över 307 000 kronor.

Förutom ordinarie konsertverksamhet är det framförallt luciakonserterna (två utsålda konserter) som har inbringat stora intäkter.

Adolf Fredriks Ungdomskör har medverkat vid åtta Taizémässor, påsknattsmässa och högmässa och det årligt återkommande julspelet på julafton. Kören har genomfört en körtävling i Sopot, Polen och vunnit Grand Prix, framfört Förklädd Gud i Adolf Fredriks kyrka med Mark Levengood som recitatör, framfört konserten ”Absolut kör” i Örebro och i Adolf Fredriks kyrka samt genomfört flera konserter i Dublin på inbjudan av Svenska ambassaden. De yngre körerna har medverkat vid ett flertal familjegudstjänster och konserter,

särskilt kan nämnas att Diskantkören och Juniorkören genomfört en konsert med Fairytale och att körerna genomfört traditionell adventskonsert och sedvanligt julspel.

Två framföranden var under året kopplat till välgörande ändamål: 1. UNICEF som fick 65 kr på varje biljett vid luciakonserterna. 2. Ny gemenskap som fick både biljettintäkter och kollektmedel vid framförandet av Julspelet.

Det underskott som redovisas i verksamheten beror på svårigheten att beräkna in- och utgifter i den mest hektiska av alla månader – december.

Kostnadsställe	Budget 2009	Bokslut 2009	Avvikelse
634	- 623 000	- 643 051	-20 051

Måluppfyllelse för undervisning

Församlingen har under 2009 bedrivit verksamhet som gäller undervisning och utveckling av kristen tro med väldigt många människor. Glädjande nog söker sig ett ökande antal personer till församlingens konfirmandarbete, barngrupper, kurser och ungdomssamlingar.

De uppsatta målen har uppfyllts, men i detta ligger också en problematik. Större antal än vad församlingen egentligen kan ta emot söker sig till dessa verksamheter. Om det fanns resurser skulle minst 30 ungdomar från varje års konfirmandarbete vilja stanna kvar i någon slags ungdomsgrupp i församlingen tillsammans med de runt 20 frivilliga barn- och ungdomsledare som nu finns i församlingen. Församlingen har under 2009 sökt efter ett nytt resmål för den återsamlingsresa till Taizé för konfirmander som tidigare genomförts varje höst. Skälet till detta har varit att klostret i Taizé under höstlovet har tagit emot väldigt många ungdomar vilket medfört att många upplevt att det varit mindre god ordning, samt att klostrets profil har blivit mer utpräglad katolsk sedan dess reformerte grundare broder Roger efter sin bortgång ersatts med en katolsk prior.

Kursutbudet för vuxna skulle också kunna expandera om resurser fanns.

Församlingen har under 2009 fortsatt arbetet med en ledarskola för ungdomar och fortsatt att utveckla regelbundna ungdomsträffar före Taizémässorna.

Konfirmanderna

Målet för församlingens arbete med konfirmander är att ge dem möjlighet att växa i kristen tro, att förmedla kunskap om kristen tro och att låta konfirmanderna aktivt delta i församlingens gudstjänster samt att engagera förra årets konfirmander i en ledarskola.

Samtliga mål förutom samarbetet på Norrmalm är uppfyllda, då 2009 års konfirmander till största del valde att konfirmeras i Adolf Fredriks församling. Vi har dock samarbetat med övriga tre församlingar vad gäller informationsmöte i Gustaf Vasa kyrka, och under augusti/september informerat på alla skolor i Vasastan/Norrmalm som tagit emot oss. (Vilka var alla utom Rödabergskolan, Lilla akademien och Enskilda Gymnasiet.)

Konfirmanderna träffades en gång i månaden från november till juni för att sedan åka på läger på Öland. Under 2009 genomfördes två konfirmandgrupper med två läger med avslutande konfirmationsgudstjänster. Under lägret har varje konfirmand getts möjlighet till samtal om livsfrågor, livstolkning utifrån kristen tro och utformat och hållit en andakt. Varje konfirmand har deltagit och medverkat på minst tio gudstjänster. Vi uppfyller med våra somargrupper Svenska kyrkans riktlinjer och församlingens mål med konfirmandarbetet.

Under hösten 2009 startades två nya konfirmandgrupper, den ena för gymnasieungdomar och den andra för gruppen är en konfirmandgrupp med HBT -perspektiv som drivs tillsammans med RFSL med konfirmation under våren 2010.

Verksamheten gick under 2009 gick med 36 167 kronor i underskott. Det beror på att clearingintäkten var 15 300 kronor mindre än vi räknat med och att utgifterna för clearing var 11 450 kronor högre än vi räknat med.

En gång i månaden har vi haft Taizémässor. Under året har vi haft ungdomsverksamhet före mässorna. Så för ungdomarna hänger ungdomsverksamhet och Taizémässor ihop. Ledarna och ungdomarna är också delaktiga i Taizémässan.

2009 års konfirmander åker till Taizé i maj 2010 på grund av kaotiska förhållanden i klostret under höstlovet. Under vecka 44 gjordes därför en fördjupande demokrati och Lutherresa för våra ledare till Berlin och Wittenberg – som fick avstå sina ledararvoden.

Målet för att resa med ungdomar och ledare är en fortsättning på deras kristna liv som för de flesta startade under konfirmationsläsningen. Resorna ger också ungdomarna del av den världsvida kyrkan. Resan och ungdomsträffarna svarar också mot målet med arbetet med livsfrågor.

Kostnadsställe	Budget 2009	Bokslut 2009	Avvikelse
642, 663	-291 500	-286 593	4 917

Barn och familj

Under 2009 har församlingspedagogen varit tjänstledig för att arbeta i annan församling fram till slutet av augusti. För henne har socionom Ingrid Ellström arbetat som vikarie. Hon har under många år funnits med som ledare i konfirmand- och ungdomsarbetet och kom närmast från ett projektarbete i Södertälje som fältassistent i ett ungdomsprojekt.

I Adolf Fredriks församling finns följande verksamheter för barn och familj: Öppen Förskola onsdag 13-15 0-ca.1,5 år, Rim & Ramsor måndag (ht) 15-17 0- ca. 4 år, Kyrkråttorna onsdag (ht) 16.30 – 18.00 7-10 år, Söndagsskola en söndag/månad 11.00 alla åldrar, Mammakvällar en kväll/månad.

Förutom dessa återkommande verksamheter tillkommer ibland andra ”mötesplatser”. Ett exempel är de två julpysse dagar vi hade i advent dit barn- och familjer tillsammans var välkomna. Här kan vi möta dem som inte vanligtvis besöker våra vecko- eller månadsgrupper.

Under hösten var det en liten nedgång i besökarantalet i Öppna Förskolan. Det kan ha berott på att många föräldrar var rädda för att utsätta sina barn för svininfluensan. Vi hade då besök av cirka 10-12 familjer varje vecka. Rim & Ramsor påverkades inte på samma sätt, utan där var det oftast fullt, det vill säga 18 familjer. På Kyrkråttorna varierar antalet barn mellan 5-10, då det är en öppen verksamhet. Antalet barn på Söndagsskolan varierar också från gång till gång, två barn första gången i september och åtta barn i december.

Mammakvällarnas besökare är en trogen skara, 12 stycken var vi i december.

Grupperna leds av församlingspedagog tillsammans med våra unga frivilligledare. Många vill vara med och det är nästan svårt att hitta plats och grupper till dem alla.

För att sammanfatta vår verksamhet når vi många familjer som är hemma med små barn. Ett glapp finns dock mellan 10 år och konfirmationen. Dock är vi för lite personal för att kunna starta fler grupper än de vi har idag. Vår verksamhet röner uppskattning bland församlingsbor och andra som söker sig hit.

Målen för arbetet är att som ett led i församlingens dopundervisning erbjuda varierade former av verksamhet för barn, att utveckla former för kontakter med de föräldrar vars barn finns med i församlingens verksamhet, att vidareutveckla en regelbunden söndagsskola. Dessa mål har helt och hållet uppfyllts.

En söndag i månaden är det ”Halleluja Moments”. Mellan 16.00 – 20.00 är det då öppet för ungdomar i Lokalen på Kammakargatan 30. Många av våra gamla konfirmander och ungdomar kommer från hela Stockholm och det har visat sig vara bäst för dem att mötas på söndag eftermiddag. Under våren gjordes försök på tisdagskvällar, men då kom de inte.

Varje gång har vi någon programpunkt; kan vara allt från samtal, film, studiebesök till provsmakningar av olika slag. Vi lagar också mat tillsammans och avslutar med Taizémässa. Antalet deltagare varierar mellan 10-25 stycken.

Ledarutbildningen fortsatte under hösten. 18 stycken anmälde sig och påbörjade grundutbildning. Vi träffade dem en gång i månaden, på tisdagar mellan 16.00 – 20.00. 16 stycken ledare hade redan gått grundutbildning och för dem blev fortsatt utbildning en lördag 10.00 – 16.00. Vid denna utbildningsdag var också de nya ledarna med. Ledarna får samma utbildning vare sig de är konfirmand- eller barngruppsledare. I utbildningen går vi bl. a igenom etik, grupprocess, tystnadsplikt, andaktsmetodik, lekmetodik, Min tro och Kyrkans tro. Det är en gedigen ledarutbildning som rustar ungdomarna till bra ledare.

Vi uppfyller våra inriktningsmål i församlingsinstruktionen: att arbeta för att samla och utbilda ledare för barn- och ungdomsarbetet och låta denna ledargrupp fungera som resurs i vår församling.

Vi har under 2009 tagit emot 12 skolklasser med över 20 barn vardera i klass åldrarna 4-10 år. Barnen har då varit här på påskvandringar, kyrkvisning och orgelvisning samt krubbvisning. Nytt för 2009 är att förskolebarn i åldern 4-5år ingår i församlingens skolarbete.

Vi har haft kontakt med Adolf Fredriks musikklassers ledningsgrupp och rektorn på Franska skolan och varit i kontakt med Enskilda Gymnasiet för att hitta olika samarbetsformer mellan skola och kyrka. Vi har i ett samarbete med Norrmalms församling arbetat fram en plan för högstadiearbete från åk 6-9, ett arbete som bygger på våra kyrkliga handlingar.

Lilla Adolf Fredriks skola och Adolf Fredriks musikklasser hade sina sommaravslutningar i Adolf Fredriks kyrka.

Adolf Fredriks musikklasser hade även sina julavslutningar här.

Genom skolarbetet ger vi skolbarnen en möjlighet att känna till vår kyrka, att få ta del av kyrkans berättelser och inbjuder till samtal om andlighet och livsfrågor.

<u>Kostnadsställe</u>	<u>Budget 2009</u>	<u>Bokslut 2009</u>	<u>Avvikelse</u>
651, 652	- 497 500	- 465 331	32 269

Ungdomar och vuxna

Inom Skolhusarbetet har flera kurser hållits och en pilgrimsresa till Egypten genomförts. Som en del av arbetet i Skolhuset har inbjudits till ett café med läsrum och meditationsrum. Skolhusprojektet avslutades 2006 och har efterföljts av ett omfattande arbete med kurser, dialoggrupper, resor och retreatar som samlat många.

Under året har caféet i Skolhuset kunnat hållas öppet med bidrag från Föreningen Kontakt och Gemenskap i Adolf Fredrik som en mötesplats för föreningens medlemmar.

En samtalsgrupp ”Djupdykning i kristen tro” har fortsatt under 2009 en kväll i månaden. Under våren har samtalsgruppen arbetat med Martin Luthers teologi och avslutade med en studieresa till Wittenberg. Under hösten har gruppen samlats kring frågor om ortodox spiritualitet. Bibelsamtalen på måndagskvällarna har fortsatt att samla många deltagare.

Församlingen har uppfyllt målet att inbjuda nyinflyttade och de som fyller jämna år till kyrka och församlingshem för att presentera Adolf Fredriks församling och dess verksamhet samt att alla nyinflyttade hälsas välkomna till församlingen och fått information om församlingens arbete genom den mapp som informatören tagit fram.

Församlingen har uppfyllt målet att erbjuda fördjupning av erfarenheten av meditation, retreat och multimedia samt inbjuda till liturgisk dans, drama och körsång. Församlingen har fortsatt att kontinuerligt utveckla församlingens studieverksamhet och bibelstudiearbete, och att anordna öppna temakvällar där vi som församling tar upp aktuella samhällsfrågor.

Församlingens övergripande mål är ”att ge människor en möjlighet att växa i kristen tro”. Detta mål konkretiseras i olika inriktningsmål av vilka följande ingår. De inriktningsmål som finns för församlingens kontakter med företagen är att visa att livskvalitet (upplevelser av värde och mening) är en viktig förutsättning för det goda arbetslivet, att erbjuda samtal om värde och mening, att erbjuda sammanhang vilka kan motverka stress och utbrändhet samt att medverka i kurser och konferenser om förutsättningar för det goda arbetslivet.

Arbetet med företagskontakter har fortsatt. De tolkningar av de övergripande målen som gjorts är att visa att livskvalitet (upplevelser av värde och mening) är en viktig förutsättning för det goda arbetslivet, att erbjuda samtal om livets värde och mening, samt att delta i kurser och konferenser som kan främja strävan att skapa en tillfredsställande metod för upplevelser av värde och mening.

De aktiviteter som under 2009 har ägt rum är följande: Vårens seminarium (29 maj) på Graninge Stiftsgård. Omvärldsanalys och utarbetandet av en ny metod för en upplevelse av värde och mening. Höstens seminarium (25 september) i församlingshemmet med 18 chefer inom olika områden. Fem planeringssamtal med Björn Wangsjö, Katarina Mårtensson Blom och Christina Lloyd om konsten att vara människa

Skolhusverksamheten har haft till inriktningsmål att ge människor möjlighet att växa i kristen tro genom att erbjuda ett öppet forum för kurser, bibelsamtal och samtal om livsfrågor, att erbjuda samtal i grupper om livsfrågor, att motverka stress, oro och utbrändhet genom att skapa ett sammanhang präglad av lugn, stillhet och harmoni, samt att ha en beredskap att aktivt delta i samhällsdebatten i olika media.

De aktiviteter som under 2009 har ägt rum är: fem kurser i Kierkegaards existentiella filosofi (7 kvällar x 3 timmar per termin), två kurser i kristen andlighet (7 kvällar x 3 timmar per termin), två kurser i bibelorientering, fem retreathelger på Frötuna gård, en pilgrimsresa till Egypten, flera samtalskvällar om mänsklig blomstring, öppna samtal med Föreningen Skolhusets vänner, samt delaktighet i samhällsdebatten i olika media.

Framsteg har kunna ske med skapandet av en ny metod som främjar större medmänsklighet i arbetslivet. Utvecklingen av skolhusverksamheten går bra. Dessutom har det förekommit en mängd andra aktiviteter som exempelvis visdom i samhället, filosofi i vardagen, den goda kraften och livskraften samt franciskanska träffar och morgonbön. De ekonomiska och personella resurserna är enligt den verksamhetsansvarige inte tillräckliga. Det behövs mer personella resurser för att förbereda fika och hantera alla anmälningar.

Kostnadsställe	Budget 2009	Bokslut 2009	Avvikelse
676, 678	- 113 000	- 115 063	-2 063

Måluppfyllelse diakoni

Det finns många uppsatta mål för diakoniarbetet i Adolf Fredriks församling. Sammantaget har verksamheten sökt att uppfylla dessa mål och att finna vägar att utveckla verksamheten. Församlingen har en anställd diakon, men bedriver sedan flera år i samarbete med Lunds universitet ett särskilt projekt – Äldre Boende Design – som syftar till att utveckla äldre personers möjligheter att påverka sin livsmiljö. Detta projekt avslutades under 2008. Ett implementeringsprojekt – Svearingen – skall följa upp forskningsprojektet i ett begränsat samarbete med Designinstitutionen vid Lunds Universitet.

Både inom det diakonala församlingsarbetet och inom det särskilda projektet har de uppsatta målen kunnat uppnås. Att målen uppnås betyder dock inte att arbetet avslutas. Behoven finns kvar inom församlingen.

Diakoni

Målen för församlingens diakoniarbete är:

Att motverka stress, oro och utbrändhet genom att skapa ett sammanhang präglat av lugn, stillhet och harmoni

Att tydligt erbjuda enskilda samtal och bikten

Att hålla en hög krisberedskap genom samarbete med Norrmalms stadsdelsförvaltning

Att utveckla caféverksamheten i skolhuset

Att ta emot eller besöka människor som hamnat i utsatta situationer

Att motverka ensamhet och isolering genom att skapa en trygg, öppen och positiv gemenskap för församlingens medlemmar

Att särskilt beakta ensamstående föräldrars behov av mötesplatser

Att på olika sätt stödja verksamheten för hemlösa, bland annat Ny Gemenskap

Att kunna hänvisa sörjande till en sorgegrupp och erbjuda enskilda samtal

Att inbjuda de äldre som fyller jämna år från 70 år och uppåt till en samling där de kan mötas och få möta församlingens anställda och av dem få veta mer om församlingens verksamhet

Caféet i Skolhuset kan drivas med bidrag från föreningen Kontakt och Gemenskap och ett fåtal volontärer ställer upp några timmar ibland. Volontärernas arbete avtackades med en middag i maj. Två förmiddagar i veckan kommer en person (som tidigare haft stroke) samt hennes assistent till caféet för att arbetsträna. Detta medför inga extra ekonomiska kostnader för caféet. Caféet fyller en mycket viktig funktion som mötesplats för många äldre och ensamma. Cafél lokalen används också till konstutställningar och de mindre rummen hyrs då och då ut till sammanträden och mindre grupper.

Diakoniutskottet, syföreningen och föreningen Kontakt och Gemenskap har träffats regelbundet under året. Diakoniutskottet sammanträder normalt en gång per månad. Syföreningen varannan vecka under terminerna och har genomfört en höstbasar. Föreningen Kontakt och Gemenskap har sammanträtt fem gånger och genomfört en vårlunch och en höstlunch. Representanter från övriga Kontakt och Gemenskaps föreningars styrelser inom Stockholm bjöds in till en lunch där också prinsessan Christina närvarade.

Ett flertal resor har gjorts under året. En vårresa i Stockholm med omnejd samlade 40 deltagare. Sommarens resa, en tredagars kryssning till Riga med 23 deltagare. En julkryssning till Åland genomfördes också med 23 deltagare. En utflykt på midsommardagen ordnades efter högmässan och målet var Fåfångans café på söder där 16 personer deltog. En eftermiddagsutflykt under hösten ordnades till tulpanens hus Åkeshof med 7 deltagare. En dagstur genomfördes under hösten till Eskilstuna med omnejd och där deltog 44 personer.

Genom äldreprojektet har tre grupper pågått varannan vecka under vår- och hösttermin; livserfarenhets-, boende- och historieggruppen. I boendegruppen som nu kallas Svearingen har 12 kvinnor deltagit och de har bland annat gjort studiebesök på olika äldreboenden ex. Stora Sköndal och Pauvres Honteux i Bromma. Svearingen har också fått besök av Äldrekontakt, en stödförening för äldre. Kristina Naess har inspirerat oss att starta en filmklubb inom församlingen.

Livserfarenhetsgruppen har bestått av sju kvinnor och män som under året har mött församlingens ungdomsledare vid några tillfällen och haft givande samtal tillsammans. Gruppen har också haft besök av Ted Harris som samtalat om sin senaste bok, kyrkoherde Åke Nordström som samtalat om bikten. Församlingens pastorsadjunkter har varit med vid ett flertal tillfällen. Gruppen har också besökt S:ta Katharinastiftelsen och lyssnat till föredrag om åldrande. Historieggruppen som består av 10 kvinnor och män har bidragit med några intressanta föredragshållare till syföreningsträffarna och gruppen har också gjort studiebesök på Apotekarsocieteten. Gruppen tar reda på fakta om historien här på Norrmalm och presenterar för varandra.

Historiegruppen avslutade sin termin hemma hos ledaren Kristina Smedberg. På initiativ från Svearingen har en promenadgrupp bildats som träffas varje vecka. 13 deltagare har också medverkat i en grupp som testar ett nytt sätt att kommunicera med varandra via sin TV-apparat (Ippi). Detta arbete avslutades under våren med ett antal workshops samt en utflykt till Drottningholm med guide.

En gemensam höstfest för ovanstående grupper ordnades i skolhuset och 17 deltagare kom.

En ”mammagrupp” finns sedan år 2000 som träffas i grupp men också i enskilda samtal. En halvdagskurs i brand och kris för personalen i AF genomfördes under våren. Möten sker regelbundet med socialsekreterarna och alla diakoner på Normalm. Information har getts till SKTF:s pensionärsorganisation inom landstinget om projektet Äldre Boende Design. Förberedelser har genomförts för en samtalsgrupp om livskvalitet inför vårterminen 2010.

Kostnadsställe	Budget 2009	Bokslut 2009	Avvikelse
681	-467 200	-351 434	115 766

Äldre, boende, design - Sveaprojektet

En uppföljning av projektet Äldre Boende Design beslutades av kyrkorådet 2008. Till denna har Stockholms stift gett stöd genom strukturbidrag. Denna uppföljning har namnet Sveaprojektet. Denna uppföljning skall pågå fram till juni 2010. Anställda är en diakon (80%) och en forskare (10%) som ansvarar för genomförande och rapport.

Fortfarande är målet att ta till vara äldre människors engagemang och göra fler delaktiga i församlingens verksamhet. De mål som anges i Församlingsinstruktionen har uppfyllts med denna verksamhet: att ta till vara äldre människors engagemang och göra fler delaktiga samt att erbjuda samtal i grupp om livserfarenheter.

Projektet Äldre Boende Design har drivits i samarbete med Lunds universitet med avkastning från den i församlingen befintliga Svea Thoresens Stiftelse. Inom projektet har en diakon och en forskare varit anställda med arbetsplatser i församlingen. Rapporter för utförligare läsning om projektet finns att tillgå på församlingens expedition.

Kostnadsställe	Budget 2009	Bokslut 2009	Avvikelse
682	80 000	80 000	0

Måluppfyllelse mission

Ett enda inriktningsmål finns i Församlingsinstruktionen för arbetet med mission: att utveckla församlingens lokala arbete för internationell diakoni och mission. Detta mål har uppfyllts främst genom av den fortsatta utvecklingen av kontakterna med vänförsamlingen i Tanzania.

Inga andra enskilda inriktningsmål eller särskilda kostnadsställen finns för församlingens verksamhet med mission. Församlingsinstruktionens missionsperspektiv går dock igenom allt det som sker i församlingen. Gudstjänster och konserter, undervisning och diakoni har genomgående en inriktning att inbjuda och samla människor och ge möjlighet att växa ytterligare både som människor och i sin tro.

Under 2009 har de gamla vänförsamlingskontakterna med den lutherska församlingen i Ilemera i Tanzania fungerat som förut. Kyrkorådet har utsett kyrkokamrer Thomas Gahne att vara församlingens kontaktperson. Genom honom har under året många hälsningar, kollekter och gåvor förmedlats.

Varje söndag bärs i Adolf Fredriks kyrka liksom i kyrkan i Ilemera fram förböner för varandra i gudstjänsten.

Måluppfyllelse förvaltning

Församlingens förvaltning har uppfyllt de flesta av de uppsatta målen. Ett antal åtgärder för vilka medel avsatts i budget har dock inte genomförts när det blev uppenbart att den finansiella kristen påverkar församlingens tillgångar. Flera renoveringsarbeten har skjutits på framtiden eftersom värdet av församlingens kapital minskat kraftigt.

Församlingen har uppfyllt målet att värna om en god arbetsmiljö för församlingens anställda genom att erbjuda företagshälsovård inklusive sjukgymnastik, genom att varje vecka erbjuda massage av axlar och rygg, genom subventionerad familjerådgivning och enskilda samtal, genom gratis deltagande i 18 rörelser Qigong, genom olika personaldagar inkluderande tid för socialt umgänge och genom avtal med AFA försäkring.

Central förvaltning

Bland målen för församlingens centrala förvaltning märks att vidareutbilda kyrkorådet i kyrkoordningen och i det som gäller omsorg om församlingens liv och ansvar för församlingens grundläggande uppgift och i det som gäller ledning och samordning av församlingens förvaltning, att vidareutbilda församlingens kyrkvårdar i sitt uppdrag, särskilt i det som gäller gudstjänstlivet och omsorgen om församlingens liv i övrigt. Vidare finns som mål att utveckla församlingsexpeditionen som ett församlingens administrativa centrum som tjänar församlingens grundläggande uppgift, att tillgängligheten vid akuta situationer säkerställs, att säkerställa att församlingens arkiv sköts enligt gällande bestämmelser och att värna om en god arbetsmiljö för församlingens medarbetare.

Kyrkorådet har uppfyllt sitt mål för 2009 genom att delta med tre ledamöter vid stiftets presidiekonferens samt har de vid ett flertal tillfällen diskuterat en framtida samverkan med Gustav Vasa församlingar. Det av stiftet beslutade samgåendet med övriga Norrmalmsförsamlingar upphävdes i april efter överklagande hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Vid regelbundna träffar med församlingens kyrkvårdar har fortbildning ägt rum. Några av kyrkvårdarna har deltagit i utbildningsdagar på Stiftsgården i Rättvik och på Stiftsgården Graninge.

Den 20 september 2009 genomfördes det kyrkoval i församlingen. Valnämnden som arbetat med valet, hade under året haft 11 möten.

Kyrkofullmäktige hade den 26 november det första sammanträdet med de ledamöter som valts vid kyrkoval, vid sammanträdet valdes bland annat ledamöter till ett nytt kyrkoråd som skall arbeta under den kommande mandatperioden. Kyrkorådet har för året haft kostnader med 42 000 kronor lägre än budget, främst beroende på att de sociala kostnader inte blev vad som var väntat samt att valkostnaderna blev lite lägre än i budgeten.

För församlingsexpeditionen har besparingar gjorts för inventarieavskrivningar med 61 000 kronor, främst beroende på att inga större inköp har gjorts under de senaste åren samt för 2009.

Kostnadsställe	Budget 2009	Bokslut 2009	Avvikelse
010 (kyrkoråd, fullmäktige)	-371 830	-329 748	42 082
011 (revision)	-119 000	-104 866	14 134
030 (församlingsexp.)	-1 321 831	-1 289 199	32 632
040 (kameralkontor)	-433 925	-454 479	-20 554
060 (övr.personalkostn.)	-1 002 000	-1 004 646	-2 646

Fastighetsförvaltning

De mål som funnits för fastighetsförvaltningen under 2009 har varit att värna kyrkorummets skönhet och funktion, att utreda en ombyggnad till lägenheter av vinden i församlingshuset,

att genomföra en översyn av fläktsystemet i församlingssalarna, att fullfölja en uthyrning av sammanträdesrum till extern hyresgäst samt att göra en fasadrenovering av skolhuset

Av de planerade måltåtgärderna är det endast den första som har uppfyllts. De övriga har främst på grund av ekonomiska skäl inte verkställts. Uthyrningen av kyrkorådets sammanträdesrum till en extern hyresgäst har inte kommit till stånd under 2009 eftersom församlingen väntat på ett avtal med Gustav Vasa församling. Ett hyresavtal har undertecknades under hösten med Gustav Vasa församling att börja gälla från 1 januari 2010.

Diskussionerna kring att bygga om vinden i församlingshuset till lägenheter har fortsatt i fastighetsutskottet. Några kostnader för utredningsarbete under 2009 av denna ombyggnad har det inte blivit.

Fasadrenovering av skolhuset var budgeterat till 150 000 kronor. Den har skjutits till 2011. Istället har en renovering på församlingshusets fönster mot gården utförts samt att en av hyreslägenheternas badrum och kök har renoverats. En oförutsedd större kostnad, 55 000, var att hissen i församlingshuset behövde repareras. Kostnader för fjärrvärme har varit större än budgeterat med totalt 100 000 kronor.

Uthyrningsintäkterna blev lägre än budget med 216 000 kronor beroende på att uthyrning av kyrkorådets sammanträdesrum inte blev av under 2009. Hyresavtalet med Svenska kyrkans unga för lokaler i skolhuset har upphört under december 2009 eftersom dessa lokaler från och med januari 2010 hyrs av Gustav Vasa församling.

Kostnadställe	Budget 2009	Bokslut 2009	Avvikelse
310 (kyrkan)	-1 217 404	-1 251 764	-34 360
360 (församlingshus)	-316 125	-707 361	-391 236
361 (Skolhuset)	-181 000	-73 910	107 090

Kyrkogårdsförvaltning

De mål som funnits för församlingens arbete med kyrkogården har varit att hålla kyrkogården i värdigt och vackert skick, att arbeta för att kyrkogården skall vara en rofylld och öppen mötesplats utan drogmissbruk, att hålla kunskapen om Adolf Fredriks kyrkogård levande och aktivt förmedla denna kunskap till andra, att arbeta vidare med planerna på en asklund samt att låta kyrkogården vara en plats för information om församlingen och dess verksamhet.

Målet att hålla kyrkogården i ett vackert skick har uppnåtts genom att det varje dag städas och under vintern snöröjs.

Inga speciella åtgärder har gjorts för att hålla kyrkogården rofylld och drogfri. Det är en ojämnh kamp som kontinuerligt pågår mot de grupper av människor som tidvis söker sig till kyrkogården för langning och drogmissbruk. Regelbundna kontakter med närpolisen sker om dessa missförhållanden.

Asklundplanerna för kyrkogården har ändrats till ett förslag på en ny urnlund, detta förslag diskuteras för närvarande i fastighetsutskottet.

Församlingen har under året undersökt om rätt gravrättsinnehavare är noterad för urngravarna på de norra och södra urnlundarna, vilket kan anses som en åtgärd att åtgärd att öka informationen om församlingen och dess verksamhet.

Ett förslag på en ny urnlund med cirka 100 urnplatser vid gravkapellet har upprättats av Landskapsgruppen AB och Monica Sandberg, detta till en kostnad av 30 000 kronor.

Vid en genomgång av gravrättsinnehavare till urngravarna på de norra och södra urnlundarna har det upptäckts att cirka 80 av dessa inte har rätt gravrättsinnehavare angiven och att över 25 år har passerat sedan sista gravsättningen. Församlingen har nu placerat gröna skyltar med texten "kontakta församlingsexpeditionen" på dessa urngravar.

I övrigt har två extra kyrkogårdsvaktmästare arbetat under sommarhalvåret. Genomgången av gravrättsinnehavarna har gjorts med egen personal vilket medförde en inbesparing mot budget, samtidigt har antalet extra personal under sommarhalvåret reducerats.

Från Stockholms kyrkogårdsförvaltning har församlingen mottagit 558 000 kronor för vård och underhåll av kyrkogården.

Kostnadsställe	Budget 2009	Bokslut 2009	Avvikelse
510 (kyrkogård)	-185 450	-134 910	50 540
540 (urnlund)	35 000	31 700	-3 300

Information

Församlingens mål för informationsverksamheten är att ha en genomtänkt och högkvalitativ informations- och marknadsföringspolicy för Adolf Fredriks församling. Användandet av en inarbetad logotyp och grafisk profil för igenkänning och tydlig avsändare är mycket betydelsefullt. Ett ytterligare mål är att ständigt vara medveten om vad som förväntas av Adolf Fredriks församling så att församlingen kan tillgodose olika målgruppers behov. Det ska resultera i att människor kommer hit och vill delta i verksamheten.

I februari 2009 släpptes Adolf Fredriks nya hemsida med inramning av den grafiska profilen och helt ny navigering. Det är bekvämt och professionellt med en informativ och lättöverskådlig samt aktuell hemsida. Det har blivit mycket enklare för besökaren att finna det den söker. Det blev en fräsch start på det nya året och gehöret har bara varit positivt. Profilen utvecklas hela tiden och finns konsekvent med i all extern information och marknadsföring. Man känner igen Adolf Fredriks församling! Annonseringen i dagspressen är viktig. Den är strategisk och välplanerad för att uppnå optimal uppmärksamhet med repetitionsrabatter och specifika upplägg. Varje år provas nya varianter i olika medier. I somras hade vi en samlingsannons i kulturhusets tidning. När det gäller målgruppen yngre och t ex provsjungning eller konserter har vi annonserat i gratistidningen Metro. För 2010 är internetannonsering bokat på prov.

Under hösten började informatörerna på Norrmalm med olika förändringar på den gemensamma sidan i "Vi i Vasastan" för att effektivisera och förnya samt invänta reaktioner. Det arbetet fortsätter och nya idéer om samarbetet utreds då det behövs i en föränderlig omvärld. Informatörerna har ett mycket gott och kreativt samarbete, jobbar mot gemensamma mål och kostnadseffektivt. Sommaruppehåll har det varit i några år nu och det är bra.

Församlingens fina urval av högkvalitativa konserter gav oss cirka 13 000 besökare vid totalt 108 konserter. Det är en ökning i förhållande till 2008. Samarbetet med TicNet vid förköp till större konserter avslutades per oktober. Vi började jobba med Biljett Nu istället. Det samarbetet har fungerat utmärkt. Vi fortsätter år 2010 då det blir bättre ekonomi och dessutom ökad tillgänglighet då de har en butik vid Åhléns city där musikintresserade kan handla biljetter. I år var Luciakonserterna och Julspelet välgörenhetskonserter till förmån för UNICEF och härbärgat Ny Gemenskap, en mycket lyckad satsning. Vi kunde lämna drygt 96 000 kr till behövande. Många var ideellt engagerade arbetet vilket resulterade i att församling och kyrka fick stor uppmärksamhet i november/december. PR-insatserna var extraordinära på alla plan. Biljett Nu efterskänkte biljettavgifterna vid Julspelet till Ny Gemenskap.

Qigong som vi startade med sommaren 2007, har blivit en succé för de som rör sig, verkar och bor här. Cirka 1 500 besökare vid 35 tillfällen under året. Besöksstatistiken ökar stadigt och anställda i företag inom församlingen köper säsongskort. En ny spännande målgrupp, i ett samarrangemang, är elever från Calle Flygare teaterskola och övriga dramaintresserade stockholmare som kunnat besöka drama- och lyrikkvällar i kyrkan vid ett par tillfällen i fjol.

Sedan hösten 2008 har vi ett nytt register med olika selekteringsmöjligheter och kompletterat med egna adresser för att informera företagen och få igång en dialog. Vi berättar om allt av intresse minst åtta gånger per år via utskick av brev, reklamblad, broschyrer, foldrar etc. I december 2008 gjorde vi en större satsning och bjöd in VD:ar och personalchefer till jullunch/konsert/föredrag för att få kontakt. Intresset var tyvärr svalt så vi tvingades att ställa in. Under året har vi försökt utreda detta närmare med personalchefer, chefsnätverk, VD:ar och andra. Dock utan något tydligt svar ännu, utan teorier. Kontakterna gentemot företagen är ett utvecklingsprojekt tillsammans med Ted Harris. Vi vill verkligen hitta sätt att nå fram till företagens anställda med våra attraktiva budskap och erbjudanden, såsom – framträdanden med skönklingande sång av våra ungdomskörer på plats hos företagen, föredrag om konsten att leva innerligt med Ted Harris, visningar av kyrka och kyrkogård, uthyrning av lokaler och välkomnande till bland annat musikevenemang i kyrkan, Qigong och lunch i Café Skolhuset. Och vi har lyckats bra med det, men det bör bli mer och utvecklat. Fortsatt arbete i samma riktning gäller. Att notera: Majoriteten av företagen inom församlingen har en till nio anställda och trosuppfattningarna kan vara många.

I kyrkovalet 2009 satsade vi rejält på information och marknadsföring och som också resulterade i ett högt valdeltagande, 16.06%. Församlingen bjöd på Fest-i-val-dag med konserter, visningar, orgelskoj, söndagsöppet Café och annat.

Från och med Sommarprogrammet bytte vi distributör till Svensk Direktreklam. Om man följer ordinarie utdelningsdagar, oftast lördagar i samband med ”Vi i Vasastan”, är det både billigare och programmet når fler mottagare än tidigare då vi anlidade Davids Reklam. 100 % täckning nås endast med Posten som är förenat med så stora kostnader att det inte kan vara ett alternativ. Vi ger ut åttasidiga verksamhetsprogram vår, sommar och höst. Jul- och påskkort samt två musikprogram (vår och höst) produceras per år.

Alla nyinflyttade inom församlingen får ett varmt välkomnande med ett helt informationspaket.

Sommarverksamheten i Adolf Fredrik är lysande med många aktiviteter att erbjuda och vi fyller på med nya inslag varje år. Det blev en massiv produktion av reklamblad, foldrar och broschyrer som vi exempelvis spred via Sverigehuset och Kulturhuset. Guidade dramatiska visningar med olika eldsjälar genomfördes och sommarvärdarna gav service och spontana visningar till besökarna. Vårdarna marknadsförde all verksamhet genom att vandra i kvarteren och bjuda in till kyrkan och caféet i Skolhuset. Under sommaren bjöds även på mycket musik med sommarkonserter och orgelveckor. Qigongen hade uppehåll i juli.

Informations- och marknadsföringsområdet har fungerat fint under året och det som varit planerat har blivit genomfört och nya aktiviteter och uppgifter har tillkommit. Annonsbudgeten håller aldrig, för en annons är alltid välinvesterade pengar. Märker informatören att det finns resurser över på övriga konton går det över till annonskontot då december är en perfekt månad för många konsertbesök och därmed intäkter.

Budget mot utfall 2009 resulterade i drygt fem tusen kronor plus. Kontroll, ordning och uppföljning gäller!

En annan rolig uppgift som informatören haft har varit att ansvara för bemanning och planering av konsertvärdar och sommarvärdar, samt att jobba med utvecklingsprojekt och nya målgrupper. Under våren var informatören handledare till en volontär. Det var en ny erfarenhet som också tog en del tid och energi i anspråk.

<u>Kostnadsställe</u>	<u>Budget 2009</u>	<u>Bokslut 2009</u>	<u>Avvikelse</u>
020	-1 188 500	-1 183 112	5 388

Serveringsverksamhet i församlingssalarna

Serveringsverksamheten har genomförts med hög kvalitet även under 2009. Glädjande för 2009 är att vi har uppnått ett betydande plus gentemot budget.

Avvikelsen gentemot budget går att förklara med större hyresintäkter än beräknat till vilket hänsyn har tagit i 2010 års budget, mindre serveringsintäkter än planerat till vilket också hänsyn har tagits i 2010 års budget. Bakom årets överskott finns också bra och effektiv personalplanering även med tanke på tillsynskostnader, samt bra och effektiva inköp av livsmedel och minskning av övriga verksamhetskostnader.

Husfar rekommenderar en översyn av lokalhyror och serveringspriser inför andra halvåret 2010 och höjning med 15 - 20% , samt en översyn av tillsynskostnader gällande externa hyresgäster i förhållande till församlingsmedlemmar.

Församlingen har under 2009 uppnått målen att ge mycket god service till människor som lånar eller hyr församlingssalarna.

Kostnadsställe	Budget 2009	Bokslut 2009	Avvikelse
672, 673	70 250	155 672	85 422

Måluppfyllelse för arbete på bortaplan

Samarbetet mellan de fyra församlingarna på Norrmalm har fortsatt att utvecklas. Kyrkoherdarna har genomfört gemensamma överläggningar. Även ordförandena och vice ordförandena i kyrkoråden, informatörerna, diakonerna, församlingspedagogerna och ekonomerna träffas regelbundet för att samordna och planera verksamheten.

Efter det att Svenska kyrkans överklagandenämnd upphävt stiftets beslut om en sammanläggning av de fyra församlingarna på Norrmalm har två viktiga utredningar startat som församlingen deltar i. Stiftet har i samarbete med revisionsbyrån Öhrlings PWC startat en innerstadsutredning som skall framlägga förslag om framtida församlingsindelning i Stockholms innerstad. Förslaget planeras vara ute i församlingarna på remiss under 2011. Stiftet har också påbörjat ett projekt kring ökad samverkan som inletts med en utredning kring vad församlingarna vill ha mer samverkan kring, exempelvis telefoni, datasupport, faktureringsystem. Adolf Fredriks församling har tydligt uttalat sig för att en ökad samverkan mellan församlingarna kan minska de administrativa utgifterna.

Församlingens samarbete med stadsdelsförvaltningen och närpolisen har fortsatt under föregående år, liksom regelbundna informationsblad till arbetsplatserna inom församlingen.

Det ekumeniska samarbetet under året har främst bestått i kontakter med pastorn i EFS församling kring Betlehemskyrkan. Pastorn i församlingen har tillsammans med studentprästerna och församlingens egna präster inbjudits till de av kyrkoherden organiserade månatliga teologiska studieträffarna.

De inriktningsmål som församlingen haft att arbeta efter har varit: att aktivt arbeta för att församlingen etablerar kontakter med nya grupper av dagbefolkningen, att ställa sig positiv när organisationer, företag och skolor önskar vår medverkan, att ha en beredskap att delta i samhällsdebatten i olika media, att samverka med Svenska kyrkans övriga församlingar på Norrmalm, att utveckla det lokala ekumeniska samarbetet mellan kyrkor och församlingar på Norrmalm, att se varje kontakt med människor som en möjlighet att förverkliga vår grundläggande uppgift: att fira gudstjänst, bedriva undervisning och leva i diakoni och mission, samt att ge människor en positiv bild av Adolf Fredriks församling.

De flesta av dessa inriktningsmål har under året uppnåtts. Undantaget är möjligen att de ekumeniska kontakterna minskat genom att Metodistförsamlingens pastor flyttat och församlingens nye pastor endast finns här mycket begränsad tid.

Sammanfattning av förvaltningsberättelsen

I det föregående har redogjorts för hur olika fastställda mål har uppnåtts i församlingens verksamhet under år 2009. Kyrkorådet anser att det sammanfattningsvis kan sägas att måluppfyllelsen är god. Den av kyrkofullmäktige fastställda budgeten för verksamheten under året har heller inte överskridits. Tvärtom visar bokslutet för församlingens verksamhet ett plus i förhållande till budget.

Resultat och ställning

Resultatet för församlingens ekonomi 2009 slutade på ett överskott på 267 060 kronor, vilket är första gången på 10 år som församlingen visar ett plusresultat. Resultatet var också bra mycket större än vad församlingen budgeterat med, 1.6 miljoner kronor.

Den största anledningen till att det blev ett överskott gentemot budget var att församlingen har sålt värdepapper med ett positivt nettoresultat, 1.5 miljoner kronor. Detta får stå i kontrast mot föregående år då församlingen fick göra en nedskrivning av sitt värdepappersinnehav med tre miljoner kronor.

En annan sak som var positivt med 2009 var att verksamhetens resultat slutade med ett överskott på 277 000 kronor gentemot budget, den största anledningen till detta var bland annat att de budgeterade avskrivningarna blev lägre med 109 000 kronor, samt att den av församlingen tillkomna kyrkoavgiften blev högre än budgeterat med 219 000 kronor.

Den totala utbetalda kyrkoavgiften var cirka en miljon kronor större 2009 mot 2008, i detta belopp inkluderas ett tillfälligt församlingsbidrag på 145 000 kronor. En annan anledning till den stora ökningen är att antalet skattekröner för församlingens medlemmar ökat med 7.7 % för 2009 gentemot 2008. Denna ökning uppväger de skattekröner som församlingen förlorar genom en minskning av antalet medlemmar under 2008 med nästan två procent.

Hur kyrkoavgiften beräknas är beskrivet på sidan 23, avsnittet om intäcksredovisning.

Ersättningen från Stockholms kyrkogårdsförvaltning är 30 000 kronor lägre än föregående år, 528 000 kronor. Detta bidrag täcker inte helt de totala kostnaderna för kyrkogården utan verksamheten har ett underskott på cirka 100 000 kronor, dock var resultatet bättre än budget med 47 000 kronor.

Församlingen har under året erhållit 932 928 kronor från församlingens egna och övriga andra anknutna stiftelser. 383 720 kronor av dessa är så kallade fullföljdstkostnader. Detta belopp är cirka 330 000 kronor lägre än 2008 främst beroende på lägre avkastningar från dessa stiftelser samt att Sveaprojektet finansieras från kyrkokassans egna fonder och inte som tidigare från Svea Thoresens minnesstiftelse. Församlingen har även tagit in kollekt till den egna verksamheten under året (46 768 kr).

Dessutom erhöles 230 000 kronor i strukturbidrag 2009, vilket är en minskning med 80 000 från 2008. 150 000 kronor av dessa bidrag går vidare till Föreningen Ny Gemenskap. Minskningen beror på att Sveaprojektet inte har erhållit något strukturbidrag för 2009.

Som helhet var bidragen mindre för 2009 än för 2008, den största skillnaden var att under 2008 erhöles församlingen en kyrkoantikvarisk ersättning på 453 000 kronor.

De övriga verksamhetsintäkterna minskade mellan 2009 och 2008 med 178 000 kronor, den största anledningen till det är mindre serveringsintäkter för församlingssalarna samt lägre entréintäkter vid konsertverksamhet i kyrkan. De övriga externa kostnaderna är nästan lika stora 2009 som 2008, dock 90 000 kronor lägre, vilket visar på att de flesta verksamheterna har hållit sina kostnader stabilt mellan åren.

Även personalstyrkan har varit stabil mellan 2008 och 2009, dock även här en minskning med 0.3 anställda under året till i medeltal 20.4 årsarbetsanställda.

Personalkostnaderna ökade med 141 418 kronor från året innan. Denna ökning får

anses som stabil, då det motsvarar en ökning med endast 1.2 %. Månadslönerna för de fast anställda räknades upp med 3.7 % den 1 april 2009. Att den totala ökningen inte blivit så stor beror troligen till stor del på en minskning av löner till timanställda och av arvoden för körer och solister.

Avskrivningarna av inventarier har minskat de senaste åren, anledningen till detta är att inga större inventarieinköp har gjorts till församlingen samt att planerade inköp inte har behövts, samt att många inventarier har avskrivits. Totalt var avskrivningarna 2009, 121 000 kronor lägre än för 2008.

Till Sveaprojektet har 504 000 kronor tagits från församlingens ändamålsbestämda fonder, fonden för "gamla ensamstående personer i församlingen". I fonden finns det ytterligare 1.7 miljoner kronor som skulle kunna finansiera projektet de kommande två åren.

Det egna kapitalet har gradvis minskat de fem senaste åren. Orsaker till detta är att den lilla ökningen av kyrkoavgiften inte uppväger de ökade kostnaderna för verksamheten. Denna minskning verkar nu ha planat ut tack vare det positiva resultatet samt att församlingen har budgeterat med ett nollresultat för 2010.

Församlingen har tidigare år räddats genom att de finansiella placeringarna gett ett överskott, och för 2009 gav de finansiella intäkterna ett överskott med 1.8 miljoner kronor.

Prognoserna för den finansiella ekonomin är förhållandevis ljus för 2010. Vid årsskiftet var marknadsvärdet på värdepappersinnehavet 1.3 miljoner högre än det bokförda värdet.

Kyrkofullmäktige beslutade i november 2007 att målkapitalet för församlingen skall vara 100 % av kyrkoavgiftsnettot, dock lägst 10 miljoner. För 2009 var kyrkoavgiftsnettot 10 947 163 kronor, vilket innebär att målkapitalet 2009 också var detta belopp. Ingående eget kapital för 2009 var 10 187 496 kronor plus årets resultat innebär det att det egna kapitalet är nere i 10 454 556 kronor vid årets slut, det vill säga 492 607 kronor under det av kyrkofullmäktige utsatta målkapitalet.

För 2010 är prognosen att kyrkoavgiftsnettot skall bli 11 271 216 kronor. Det innebär att om man skall följa kyrkoavgiftsnettot som målkapital måste det egna kapitalet öka med 816 660 kronor under 2010. För 2010 är det budgeterade resultat 0 kronor, vilket betyder att om kyrkoavgiftsnettot skall behållas som målkapital måste årsresultatet för 2010 bli positivt.

Antalet tillhöriga fortsätter att minska i församlingen, från år 2000 då 73.9 % var med i församlingen till den 31 december 2009 då 60,9 % kvarstod som medlemmar. Det är en minskning på 13.0 % vilket medför ett lägre skatteunderlag och mindre kyrkoavgifter. Om denna minskning av antalet medlemmar inte skett skulle kyrkoavgifterna kunnat vara minst 1 300 000 kronor högre 2009.

Skatteunderlaget kommer, som det nu går att bedöma, att minska 2010 och 2011 genom att den finansiella krisen slår på medlemmarnas ekonomi, vilket ger en dålig prognos också för församlingens inkomster de kommande åren, förhoppningsvis kan det inledande administrativa samarbetet med Gustav Vasa församling ge en del administrativa kostnadsbesparingar.

Kyrkorådets förslag

Kyrkorådet föreslår kyrkofullmäktige

att det uppkomna positiva resultatet på 267 060 kronor för år 2009 skall balanseras mot nästkommande bokslutsår 2010.